

#USKRS, NAJVEĆI KRŠĆANSKI BLAGDAN#

Danas je Uskrs, najveći kršćanski blagdan, kojim se slavi središnji događaj kršćanstva - Kristovo uskrsnuće od mrtvih. Spomen Kristova uskrsnuća slavi se svečanim misama, koje u većim gradovima predvode nadbiskupi i biskupi.

Noć uoči uskrsne nedjelje slavilo se vazmeno bdijenje, a mnogi smatraju kako je to najbogatiji liturgijski obred u Crkvi.

Najranije kršćanske zajednice, po uzoru na pashalno bogoslužje, provodile uskrsnu noć u bdjenju, čitanju biblijskih tekstova i molitvama u očekivanju ponovnoga dolaska Gospodnjega.

Uskrs se ne slavi svake godine u isto vrijeme

Blagdan Uskrsa ne slavi se svake godine u isto vrijeme, već u prvu nedjelju nakon prvoga proljetnoga punog mjeseca (uštapa). Budući da prvi proljetni uštap može biti između 22. ožujka i 25. travnja, Uskrs se slavi unutar toga vremena.

Podrijetlo Uskrsa je u židovskom blagdanu Pashe pa su u katoličkoj liturgiji prisutni mnogi biblijski tekstovi koji podsjećaju na izlazak izabranoga naroda iz egipatskoga sužanjstva i prelazak preko Crvenoga mora.

Od III. stoljeća zaživjela je praksa krštenja katekumena u uskrsnoj noći, od IV. stoljeća Uskrs se slavi tri dana – počinje s večerom Gospodnjom na Veliki četvrtak, preko Velikoga petka i Velike subote, a završava uskrsnim vesperama; vrhunac slavlja čini bdijenje noć uoči Uskrsa.

Priprema za Uskrs je 40-dnevni post što počinje na Pepelnicu, kao vremenom sjećanja na krsna obećanja, a kod odraslih katekumena priprava za krštenje i pokore.

Uskrsna je nedjelja jednako tako početak uskrsnoga ciklusa (Pentekoste), koji se zaključuje svetkovinom Duhova; prvih osam uskrsnih dana čini uskrsnu oktavu.

Od 4. lateranskoga koncila godine 1215. uvedena je obveza da se vjernici najmanje jednom u godini moraju ispovjediti i o Uskrsu pričestiti.

U zapadnoj liturgiji uskrsno bdijenje obuhvaća blagoslov ognja, paljenje svijeće na "ognju bdjenja" i ophod kroz crkvu, nastavlja se podužim bogoslužjem riječi (pet starozavjetnih i dva novozavjetna čitanja), potom obnovom krsnih obećanja i naposljetku euharistijom.

Hrvatski uskrsni običaji

U hrvatskoj tradicijskoj kulturi isprepleteni su katolički crkveni obredi s tradicijama drugoga podrijetla, posebno običajima i .

U Velikom tjednu pripremalo se za nastupajuće blagdane - uređivala se kuća, pripremala hrana i odjeća, bojila i ukrašavala jaja - pisanice.

Hrvatski uskrсни običaji: isprepleteni katolički crkveni obredi i proljetno buđenje prirode

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 31 Ožujak 2024 09:08

Objavljeno: Nedjelja, 31 Ožujak 2024 09:08

Od Velikoga petka kada utihnu crkvena zvona pa do njihove ponovne uporabe na Veliku subotu mještani su se pozivali na molitvu i u crkvu čegrtaljkama, škrebetaljkama i klepetarnicama.

Uobičajeno je pjevanje crkvenih pučkih napjeva i procesije. Post i nemrs završavaju svečanim blagoslovom jela u crkvi i njegovim blagovanjem u obiteljskom krugu na sam Uskrs.

U nekim krajevima uobičajen je bio crkveni blagoslov vatre i obnova kućne vatre te paljenje uskrsnih krjesova, vazmenki.

Na Uskrsni ponedjeljak, nakon dugoga vremena odricanja od zabave i plesa, ponovno je započinjao društveni život. (Hina)

